

**ХРЫСЬЦІЯНСКАЕ АБ'ЕДНАНЬНЕ БЕЛАРУСКІХ РАБОТНІКАЎ
У В. БРЫТАНІІ**

АБ'ЕДНАНЬНЕ
МЕСЯЧНИК

**UNITED CHRISTIAN BYELORUSSIAN WORKERS IN GT. BRITAIN
MONTHLY**

А Б'ЕДНАНЬНЕ

№ 2/98

Лондан, Лістапад 1963 г. Год выданьня 16

Яны памерлі, каб жыла БЕЛАРУСЬ.

Адзначаючы урачыста памяць Слуцкіх герояў у 43-ція угодкі іх збройнага паўстаньня, мы павінны з году ў год прыпамінаць малодшаму беларускаму пакаленіню, што Случчакі памерлі ў абароне свабоды і незалежнасці ўсяго беларускага народу.

Хапаючыся за зброю, тагачасныя Слуцкія патрыёты разумелі, што сілы іх і ўзбраеніе недастаткова, каб ставіць чало Маскоўскай навале. Але яны мелі надзею, што як хто, а Польша, якая так нядаўна ўшчэ адбівала бальшавіцкія горды з пад самых съценаў Варшавы, дапаможа беларусам у іх барацьбе супроты Маскоўска-бальшавіцкага драпежніка.

Нажаль, так ня сталася. Замест таго, каб дапамагчы беларускім паўстанцам хоць бы толькі зброяй, якую ў той час Пілсудскі ў дастатковай колькасці атрымаў ад Французаў, ён стаў па боку Маскоўскага агрэсара, з мэтаю захапіць пры гэтай аказіі вялікую колькасць беларускай этнаграфічнай тэрыторыі для Польшчы.

Беларускія палкі, крывавячы за кожную падзю свае зямлі, змушаны былі адступад на захад, дзе пэўная іх частка і была аблазбрайвана ды інтэрнавана палякамі.

Бачачы такую "брацкую" дапамогу свайго заходняга суседа, шмат беларускіх жаўнероў адмовілася здаць зброю палякам ды падаліся назад, у свае радзімыя лясы, каб адтуль, партызанскім способам не даваць супакою Маскоўскаму акупанту Беларусі.

І як гэта ня дзіўна, але так задуманая імі акцыя трывала цэлых 9 год! Дзевяць доўгіх год, хаваючыся па лясах і балотах Палесьсе, беларускія партызаны, разьбіўшыся на невялікія збройныя аддзелы, бязустанна трывожылі Москву, скідаючы сон з яе павекаў.

Ясна, што гэта магло стацца толькі пры спрыяльнай дапамозе усяго беларускага народу, які быў для беларускіх партызанаў і складам амуніцыі і навычарпальнаю інтэндантурою.

І хоць такою акцыяй нельга было дабіцца ані свабоды, ані незалежнасці для Беларусі, аднак, рэзультат яе быў вялічэзны. Каб зылікідаваць так дакучлівую акцыю беларускіх партызанаў, Москва змушана была ня толькі фармальна утварыць так званую Беларускую Савецкую Сацыялістычную Рэспубліку, але й аж два разы пашыраць тэрыторыю гэтае Рэспублікі.

Але на гэтым не канец, бо праз дваццаць год, падчас тварэння Арганізацыі Аб'яднаных Нацый, Москве прышлося выводзіць на міжнародны форум Беларусь і Украіну, як зусім сувэрэнныя дзяржавы.

Праўда, гэта ў той час патрэбна было самой Маскве, каб мець больш галасоў у Арганізацыі Аб'еднаных Нацияў, але ўсё-ж такі, гэткім чынам Беларусь увайшла на карту свету, як існуючая незалежная дзяржава.

Будзем надзеяцца, што нарэшце надыйдзе для нас і той шчасльівы дзень, калі, замест камуністычнага съязгу гэтай бальшавіцкай фікцыі-Б.С.С.Р., перад будынкам Арганізацыі Аб'еднаных Нацияў будзе павяваць бел-чырвона-белы съязг сапраўднай сувэрэннай, і свабоднай ад бальшавіцкай пошасьці, Беларускай Народнай Рэспублікі.

Дык, съпеце, Слуцкія героі, спакойным сном магілы, бо-ж Вы у значнай меры спрычиніліся да таго, што наступныя за Вами пакаленіні бязустанна змагаюцца і мрояць аб тэй свабоднай і сувэрэннай Беларусі, за якую Вы аддалі сваё жыцьцё у збройным змаганьні.

Вечная Вам памяць!

-ооОо-

Якуб Колас.

Я не зайдрошу тым з вас, брацьці,
Каго спрадвечныя закляцьці
Не парушалі, не тамілі
І цяжкім каменем ня білі,
І для каго ўесь гэты съвет
Есьць аднае цялежкі сълед,
Пытаныні толькі дабрабыту,
Дзе ўсё прыводзіцца к карыту,
І гэта ёсьць адна дарога,
Апроч яе няма нічога.
Не! духа волі плынь жывая
Такога ладу ня прыймае
І ня прыхіліцца ніколі
Да гэтай лішне простай долі,
Бо съвет і жыцьцё многалучны
І многавобразны, выключны.
Таемна схованы, цікавы
І рознастайны іх праявы,
Дзе кожны момант хвалі новай
Нам штось гуторыць сваёй мовай
Для сэрца і для разумення;
Дзе поўна ўсё свайго значэння,
Прыгоства, чар і глыбіні,
Дзе граюць вечныя агні,
Дзе патаэмныя крыніцы
Зьвіняць, як струны зараніцы...
І толькі шкода: абмяжован
Ты, круг жыцьця, і ў путы скован
Варожым поясам спавіты,
Сатканым злыднямі ў тры ніты ...

(Новая Зямля)

Прокамуністичная псіхоза Заходняга Сьвету.

Падчас другое ўсесусветнае вайны, палітыка Захаду мэда свой курс з увагі на саюз з бальшавікамі, а па вайне, відаць, кіруеца тымі самымі поглядамі з увагі на ілюзорычную "ко-экзістэнцыю" з тымі-ж бальшавікамі. Нічым іншым нельга вытлумачыць той дыспропорцыі, якая заходзіць на Захадзе у трактаваньні Гітлероўскіх і бальшавіцкіх праступленъяў, хоць усім ведама, што ў той час, калі яшчэ Гітлер быў вельмі мала ведамы, у Савецкім Саюзе бальшавікі вымардоўвалі мільёны няўінных людзей ды збудавалі яшчэ у 1919 годзе 97 концэнтрацыйных лагероў, дзе павольнаю съмерцяй паміралі мільёны ахвяраў чырвонага тэрору.

Няўжо-ж аб гэтым Заходні Сьвет нічога ня ведаў? Або ня ведае і ў сучасны мамэнт?

Выходзіць так, бо аб гэтым ніхто ня хоча ўспамінаць. У сувязі, напрыклад, з працэсам Айхмана ўвесь съвет на працягу даўжэйшага часу пералічваў усе злачынствы гітлероўцаў і ні слова не сказаў аб ня меншых злачынствах бальшавікоў.

Айхман і Хрушчоў.

Айхмана абвінавачвалі ў тым, што ён замардаваў 6 мільёнаў жыдоў. А крыніцы украінскія падаюць, што падчас чистак і раскулачванья на Украіне вымардавана ад 3 да 7 мільёнаў украінскіх сялян. Магчыма, што лічбы гэтых і з аднаго і з другога боку значна пераувялічаны. Але-ж тут ня ходзіць аб колькасці, а аб сам факт мардаванья людзей. Няхай сабе жыдоў будзе 6 мільёнаў, а украінскіх сялянаў толькі адзін мільён- сутнасць справы ад гэтага ня зьменіца. Так сама не падлягае зьмене той факт, што ступень адказнасці Мікіты Хрушчова-тагачаснага сакратара партыі на Украіне, за экстэрмінацыю "кулакоў", або пазнейшае мардаванье Мадзяраў, ёсьць персанальная значна большай, чымсь Айхмана за мардаванье жыдоў. Айхман ня быў "фюрэрам" нацыстаў і не зъмяшчаў палымняных адозваў у "Фэлькішэр Бэобахтэр", у той час калі Хрушчоў пісаў у Маскоўскай "Правде" дня 31 студзеня 1937 году на тэму партыйнае апазіцыі наступнае:

"...Падлінаю съмярдзіць ад плюгавых і агідных вырадкаў. Гэтыя разбойнікі цэлілі ў сэрца й мазгі нашае партыі. Яны паднялі руку на таварышча Сталіна... Падносячы руку на таварышча Сталіна, яны паднясьлі яе на ўсё тое, што чалавечства мае лепшага, дзеля того, што Сталін-гэта надзея і жаданье, гэта-марскі маяк усёй перадавой і паступовай людзкасці. Сталін-гэта нашая перамога. Подлыя бандыты панясьлі заслужаную кару."

З найменшым цынізмам той жа Мікіта Хрушчоў выхваляў экстэрмінацыю насельніцтва Украіны у № 144 "Вістяў Цэнтральнага Выканаўчага К-ту УССР" з дня 25 чэрвеня 1938 г.

"...Сёння, калі мы здэмасковалі махінацыі украінскіх

буржуазных нацыяналістаў... гэтых канальяў, мы ведаем добра, што Ты, наш Сталіне, палажыў найбольшыя заслугі для здэмас-каванья гэтых канальяў. Мы дзякуем і вітаем Цябе, Вялікі Сталіне, а такжэ твойго найлепшага вучня Мікалая Іванавіча Ежова."

Тут накідваецца само пытанье: Дзе, у якой кнізе правоў Божых ці людзкіх сказано, што прасъледванье за расу, або нацыянальнасць ёсьць большым злачыствам, чымсь прасъледаванье за паходжанье, рэлігію, або съветапагляд?

Тымчасам Айхман, парваны подступам, супроць законаў, якія абавязваюць увесы съвет, на вачох гэтага съвету, бяз адзінага пратэсту з боку арганізацыі "абароны правоў чалавека", павешаны, а Хрушчоў на вачох тэй жа цывілізаванай людзкасці прыймаецца каранаванымі нават асобамі. За ягонае здароўе падымаюцца бакалы ды з ім падпісаюцца розныя дагаворы...

Маскоўская угода.

У працягу сямі год Захад намагаўся угаварыць Савецкі Саюз прыняць хоць якую-небудзь забарону на выпрабаваньні ядзернага аружжа, але заўсёды сустракаўся з адмоваю. Кожны раз, калі Захад шоў на сустрэч абсурдальным савецкім вымаганьням, яны (гэтыя вымаганьні) зъмяняліся і трэба было пачынаць ад пачатку. Гэта трывала з году ў год і, зразумела, для Захаду гэта было і зъняважліва і абразыліва.

І раптам Москва зъмяніла свае адносіны ў гэтым пытаньні з нейкіх собскіх меркаваньняў ды хутка згадзілася на частковае спыненьне ядзерных выпрабаваньняў, што Захад зараз жа прыйняў з вялікай радасцю і нават удзячнасцю. Аб сямі гадох бязустанных абструкцыях усе забылі, як бы іх ніколі й ня было.

Царамонія падпісаньня гэтае угоды была праведзена з та-кою урачыстасцю, як быццам ніколі ніякага абману ядзерна-га на Кубе ня было, як быццам няма ніякае жалезнае заслоны, як быцца ня існуе Бэрлінская съянна ганьбы, за якою замкнёна адна трэцка усяго насельніцтва Нямеччыны, як быццам ні-колі ня было масавага мардаваньня Мадзяраў, як быццам ні-колі ня было пагрозы з боку Хрушчова "угробіць" увесы некамуністычны съвет. Гэтая урачыстая царамонія адбылася ня ў Вашынгтоне ці Лондане, або ў Жаневе, але ў Маскве!

Такім чынам, на супярок здароваму сэнсу, Хрушчоў і ягоная шайка атрымалі магчымасць выставіць сябе перад усім съве-там у ролі вялікіх міратворцаў, якім, нарэшце, удалося змусіць заходніх падпалышчыкаў вайны пайсьці на супрацоўніцтва.

Тут, аднак, трэба аддаць справядлівасць Мікіце Хрушчову, які, прамаўляючы з нагоды гэтае урачыстасці, падкрэсліў, што ягоная шайка галаварэзаў ні на адну йоту не адступіцца ад свайго намеру вызваліць некамуністычны съвет ад цяжкога ярма капіталістычна-імпэрыялістычнай дэмакраты.

І тут сталася дзіўная рэч: нікому з заходніх удзельнікаў Крамлёўскае урачыстасці ня прыйшло ў галаву адказаць Хрущову такой жа перасьцярогай аб рашучай пастанове Заходняга съвету вызваліць камуністычны блёк ад таталітарнага іга бальшавікоў.

Маскоўская угода, як ведама, ратыфікавана Сэнатам Спалучаных Штатаў Амэрыкі. Але вось што сказаў з гэтае нагоды сэнатар дэмакрат Мэклэлэн з Аркэнса: "Мы пробуем дагаворвца з урадам, пазбаўленым чэсьці і сумлення, якому нельга верыць... Дзе гарантыв, што нашы наступныя пакаленны згодзяцца дараваць тым, хто з рыскам для нацыянальнай бяспекі паверыў бязсумленным і нячесным важакам бальшавізму?" Эра.

Савецкая пропаганда і рэчаіснасць.

Аб жыцьці у Савецкім Саюзе ўжо напісаны цэлыя томы, аднак, у сувязі з тым, што шмат яшчэ ёсьць наіўных людзей, якія вераць у бальшавіцкую хлусьлівую пропаганду, я хачу тут намаляваць сапраўднае жыцьцё ў Савецкім Саюзе, на падставе расказаў навочнага съведкі, які усё сваё жыцьцё правёў пад "яркім сонцам" Сталінскае канстытуцыі. На такога съведку я паклічу Савецкага матроса-Кастуся Сілкова, які 27 жніўня гэтага году уцек з Савецкага пароходу, падчас пабыту яго у адным з Ангельскіх портаў ды атрымаў ад Ангельскіх уладаў права так званага азылю. Матросу К. Сілкову 21 год. Бацька яго быў кладаўшчыком на чыгунцы і памёр тро гады таму назад. Маці ягоная, брат і 4 сястры жывуць на Беларусі. "Не палітыка, а бядка-кажа К. Сілкоў-змусіла мяне шукаць ратунку на Захаде. Я ня мог даўжай вытрымаць. Я ня мог паверыць, што на цэлым съвеце ёсьць так аднолькава і я рашыў знайсьці месца, дзе чалавек мог бы працеваць, будуючы лепшае жыцьцё для сябе і сям'і. Пасля съмерці майго бацькі, я здаў сабе справу, што я ніколі не змагу зарабіць толькі, каб утрымаць сям'ю, калі не пакіну месца свайго жыхарства. Мы перш думалі засадзіць сад, каб можна было дарабляць на дадатковыя харчы, але падатак ад дрэўка быў большы, як цана самога дрэўка." Пазней Сілкоў паступіў у марскую гандлёвую школу і стаўся такім чынам гандлёвым матросам другое клясы. Візыты у Швэцыю, Дпнію, Францыю і Англію паказалі яму съвет, які бальшавікі абяцалі." Нам казалі ў школе-гавора Сілкоў-што у працягу 20 год камунізм дасьць нам болей, чымсь маюць амэрыканцы. Толькі трэба чакаць і цяжка працеваць. Я ведаў, што гэта мана, бо у працягу трох год школы і падарожжаў я жыў у Эстоніі. Я бачыў, што камунізм зрабіў з Эстоніі і пераконваўся як безнадзейна рэчы прадстаўляюцца для нас: Будучы ўжо матросам першое клясы я мог выслаць сям'ю месячна толькі грошай, што іх хапала заледве на 5 пар чаравікаў. У Савецкім Саюзе нават той, хто мае гроши павінен стаць у чаргу з надзеяй, што можа дастане крыху хлеба, ці мяса,

калі іх падкінуць у "сельпо". Тут трэба ведаць, што жыцьце ў Савецкім Саюзе ня можа быць расцэньвана паводле жыцьця у Маскве ці Ленінградзе. Коць яно і ў гэтых гарадох ня ёсьць салодкім, але на правінцыі яно яшчэ горшае."

У Ангельскі порт К.Сілкоў трапіў першы раз 18 месяцаў таму. Сходзіць на бераг матросам дазвалялася, але у групе па З-х, пры чым адзін заўсёды быў афіцэрам. З усіх краінаў, якія ён адведаў, яму найбольш падабалася В.Брытанія і таму ён кожную вольную хвіліну выкарыстоўваў на вывучэнье словаў з свайго кішанковага слоўнічка, які за рубель купіў у Ленінградзе.

19-га жніўня-кажа Сілкоў-наш параплаў закінуў якар у Ангельскім порце Кінгс Лайн. Я ня ведаў, што шчасьце ўжо так блізка. Я быў на беразе 4 разы, але ня было аказіі, ка выскаўзнуцца з пад вока кампаньёнаў. Наступным разам мне сказаі, каб я йшоў на бераг з стэвардэсай Валенцінай і радіовым афіцэрам. Мы хадзілі па базару, каб нешта купіць і я выбраў сабе галштук. Калі я аглянуўся, я зауважыў, што мае кампаньёны не глядзяць на мяне. Гэта была мая першая аказія ад месяцаў чаканьня. Я ня бег, але асьцярожна увайшоў у натоўп людзей. З сваім слоўнічкам у руцэ, я знайшоў дарогу да "попліс стэйшэн", але тут мяне агарнуў страх: я баяўся, што яны не зразумеюць мяне ды адашлюць назад на параплаў. Ноч я праўёў у камеры паліцыі, а назаўтра, пасьля дапросу, быу атпраўлены у вастрохны госпіталь каля Лондана. Варункі там былі цудоўныя. Я мог бы жыць там заўсёды, як кароль. Я магу наракаць толькі на адну рэч, што тут адабралі ад мяне усё, уключна з маім слоўнічкам! Але ўжо праз пару дзён Сілкоў сядзеў у аднай з Лонданскіх кафейняў, папіваючы кофе ды пазіраючы на праходзячы міма натоўп, з ангельскімі грашымі ў кішэні, у новай адзежы і з новай надзеяй.

Ня доказам, а показам!

Адзін Італьянскі прамысловец- Рэнато Кротті, уласнік тэкстыльнай фабрыкі ў Капрі, каля Модэны, адведаўшы Савецкі Саюз, пераканаўся, што так высока організаванае грамадзтва, як у Савецкім Саюзе, далёка не дасканалае. Ен бачыў там шмат жабракоў і проста абдзёртых людзей, якія бадзяліся па вуліцах. Калі ён вярнуўся назад, ён пачаў рассказваць аб сваём уражаньні ад Савецкага Саюзу сваім работнікам. Яны, зразумела, яму не паверылі, абзываючы яго рэакцыяністам.

Італьянская камуністычная партыя у працягу 20 год так выпаласкала мазгі работнікаў, што ніякія доказы на іх ня дзеялі. Тады прамысловец рашыў іх пераканаць у праудзі-васьці сваіх слоў ня доказам, а показам. Ен запрапанаваў ім на ягоны кошт самім паехаць у савецкі Саюз. З пасярод першых, якія паехалі у Савецкі Саюз быў выдатны камуніст Агостіно Сальтіні. Ен вярнуўся назад вельмі расчараваны і

і абураны тым, што там пабачыў. Другі работнік вярнуўшыся парваў свой партыйны белет, кажучы: "Я не могу надалей засставацца камуністам, бо я пабачыў, што у краінах пад Савецкай дамінацыяй свабода ня існуе, прафэсійныя саюзы не бароняць інтэрэсы рабочых, наагул праблема працоўных там далёка ад развязкі."

Прыклад італьянскага прымеслоўца вельмі павучальны; добра было-б, каб кожная фабрика выслала за свой кошт прокамуністычна настаўленых сваі работнікаў у краіны з так зв. камуністычным ладам. Гэта была-б найбольш пасыпховая антыкамуністычная пропаганда!

А.В.

Няудалая пропаганда вуні.

Ня так даўно выйшла з друку рататарным спосабам кніга аб "святым" Язафате Кунцэвічу-былым вунійным архіепіскапе Полацкім. Аўтар кнігі Вацлаў Пануцэвіч, адзін з невялічкай групы каталікоў у Чыкаро, якія ад колькі год безрэзультатна пропагандуюць сярод беларусаў вунію. Ня ведаю, ці пасьля такое "удалае" публікацыі Ватыкан захоча ўшчэ надалей падтрымоўваць матар'яльна вунійную акцыю у Чыкаро. Бо-ж такая абарона вуніі ніякай карысці ня прыносіць, а паглыбляе толькі існуючы закалот сярод беларусаў праваслаўных і рыма-каталікоў. Усваў працы гасп. В. Пануцэвіч, акром шмат якіх недарэчнасцяй стараеца пераканаць чытача, што ліст канцлера Вял.Кн.Літоўскага Лявона Сапегі у рэдакцыі Бандыша-Каменскага ёсьць звычайнай маскоўскай хвалышукай, а за аутэнтычны ліст уважае той, што бы апублікованы у 1862 г. Шыманскім. Адначасна, г. В. Пануцэвіч выказвае нездавальнене з таго, што "Урыўкі з маскоўскай хвалышукі зъмесціў Энгельгардт, Вайсрутэніэн, 1943, 58-59 у нямецкім перакладзе. Адсюль яны былі падхоплены некалькі разоў беларускімі эмігрантамі ў сваіх публікацыях супроць сьв. Язафата. Адной з іх ёсьць артыкул "нятралны выбар" у Бацькаўшчыне № 45(176) за 1953, на які бы дадзены адказ у той жа газце Б-на, № 50-51(181-182), напісаны а.Ч. Сіповічам. Нажаль, а. Сіповіч безкрытычна называе маскоўскую хвалышуку:

"ліст бяз сумлеву аўтэнтычны й войстры".

Ці сучасны вунійны епіскап Ч. Сіповіч менш абазнаны ў гэтых справах чымсь г. В. Пануцэвіч, я ня ведаю, але такі ці іншы погляд на гэтую лісты сутнасці справы не мяняе. калі-б нават згадзіцца з Пануцэвічам, што за аўтэнтычны павінен быць уважаны ліст у рэдакцыі Шыманскага, дык і так ён забойчы для гэтага "свяятога" Язафата.

У гэтым аўтэнтычным лісьце канцлер Сапега азвінавачвае Ясафата Кунцэвіча у ня меньшых злачынствах, як гэта пісаў Энгельгардт, або беларускія эмігранты з маскоўскай хвалышукі. Так, напрыклад, у пункце 13-тым гэтага ліста

адказваючы на скаргу Кунцэвіча, што на Сойме паднімаюць гвалт ня толькі на вунію, але й на усе рымска-каталіцкія касцельныя службы, канцлер Сапега пытаецца: "А хто-ж гэтаму прычынай? Адно толькі вунія." Канцлер ня дзівіца такой сітуацыі, калі на сумленьне людзкое насядаецца гвалтам, калі зачыняюцца цэрквы, каб людзі жылі бяз богаслужбы, бяз хрысьцін, бяз тайнстваў, як нейкія паганцы..."

Далей, у 14 пункце таго-ж лісту да Кунцэвіча канцлер Сапега піша, што пакуль рымска-каталіцкая вера была сама, дык карысталася пашанай усіх народаў, а як прыняла да сябе гэтую неспакойную таварышку (вунію) дык на кожным Сойме, на кожным публічным сабраньні, на кожным прыватным паседжаньні чуеца шмат нараканьняў і скаргаў. "Для дабра Рэчы-паспалітай-кажа канцлер-я лепш бы хацеў узяць развод з гэтай неспакойнай таварышкай, бо-ж мы ніколі такіх закалотаў нямелі у рэспубліцы, якія нам гэта мілая вунія прынясла."

У пункце 18 свайго ліста (гл.у Пануцэвіча бал. 210 і 211), канцлер Сапега, абвінавачваючы Кунцэвіча у масавым запячательні і замыканьні схізматыцкіх цэркваў, пытаецца: "Пакажы Ваша Міласьць, каго-ж ты прыцягнуў да сябе, каго злавіў гэткаю сваёю суровасцю, вастрынею, пячатаньнем ды замыканьнем праваслаўных цэркваў? Нават тых, якія ўжо былі паслушныя Вашай Міласьці у Полацку, адапхнуў ад сябе, з авечак зрабіў казлоў, а на Рэчпаспаліту зводзіш небяспеку, бадай на згубу, а нам каталікам замест пацехі прынёс клопат, жаль ды цяжкасці. Ужо гэтая вашая вунія далася нам у знакі і напрыкрылася; мы-б лепш ужо хацелі быць бяз яе, бо-ж сталы клопат, закалоты і цяжкасці паносім з боку гэтай мілай вуніі. Прыгожая-няма чаго казаць-вунія, што сталая закалоты паміж людзьмі і Рэчыпаспалітай прычыняе."

Нарэшце у апошнім 25) пункце свайго ліста Сапега піша: "Аб Палацанах ды іншых супроць ВМ-ци бунтаўніках, магчыма, што яны ёсьць бунтаўнікамі. Але-ж ВМ-ци сам даў ім прычину ды зрабіў іх бунтаўнікамі. Яны-ж былі ВМ-ци паслухмяны, у цэркву ВМ-ци хадзілі. Чаму-ж ВМ-ци іх ад сябе адапхнуў? Ноўгарод Вялікі, Пскоў, Старадуб, Чарнігаў, Казельск і шмат іншых замкаў такжа унія адарвала ал нас; і цяпер гэтая вунія служыць вялікаю прычынаю да адарваньня народу Маскоўска-га ад Каралевіча ЯГО М-ци, як гэта відаць з шматлікіх маскоўскіх пісьмаў да Іх М-ци паноў радных Каронных і Вялікага Князьства Літоўскага. Таму мы ня хочам, каб гэта вунія без пажытку шкоды Рэчыпаспалітай прыносіць і чыніць мела."

Дык, калі так пісаў да гэтага "святога" злачынцы сам канцлер В.Кн.Літоўскага, будучы пры гэтым каталіком, то нічога дзіўнага, што мы праваслаўныя беларусы уважаем, што за свае злачыны гэты "святы" атрымаў зусім заслужаную заплату ад наших Полацкіх суродзічаў.

Праваслаўны беларус
з пад Старобіна.

Ул.Клішэвіч.

ВАСІЛЬ КАЛІНА

(паэма) /працяг/

Разъдзел VI.

Лепей людзям на радзіме
Чаравікам чэрпаць воду,
Як зачэрпаць на чужыне
Залатой пасудай мёду.

Калевала, Руна 7.

I.

"Паслухай ты мяне, старога.
Я ня філёзаў, не прарок,
Жыў на зямлі, як бачыш, многа,
Жыцьцё-найлепши нам урок.
Цануе там грашовы бог,
Ен беднату ў ярмо запрог.
Той бог бязылітасна-суроны,
Рабуе слабае жывое,
Хоць лоб разьбі перад налоем,
Не дапамогуць скаргаў словы.

II.

Ты становіся на калені,
Маліся зранку да зары,
Што вас на сонца вывеў Ленін,
Што вы-жыцьця гаспадары.
Адно вялікае уцям:
Ен збудаваў дзяржаву вам.
Адчынены широка дэльверы,
Такім як ты, ва ўсім абхваце,
Бясплатна вучаць, гроши плацяць,
Якой-жа хочаш ты халеры?

III.

Хіба на Захадзе прытулак?
Паспробуй шчасьця, пашукай!
Там прыгатовілі нам булак?
Там шчасьце лезе цераз край?
Пытанье, хлопча, табе дам:
А што рабіць ты будзеш там?
Усіх заву съвятых я духаў,
Прашу: хлапцу дапамажэце,
Каб ён шчасльіва жыў на съвешце,
Каб ён замежжа не панюхаў."

IV.

"Пагоняй" дзедаўскую славу-
 Васіль сказаў- апеў паэт,
 Абгрызлі нашую дзяржаву,
 Адзін пакінулі шкілет.
 - вялюся я, маліся й ты!
 Што горай гэтакай чмуты?"
 "Далёка мы з табой залазім-
 Сказаў прафэсар з асьцярогай-
 Якой твой дзед ішоў дарогай,
 Ен съмердам быў, ці ён быў князем?"

V.

Хоць і маталася дарога
 Іх на аднолькавы клубок,
 Ня раз яны адзін другога
 Калолі шпількамі пад бок.
 Такія выбрыкі сяброў.
 Самім-жа ім псавалі кроў.
 Язык у кожнага быў дужы.
 Перад уладаю - адзінкі,
 Нібы асеньнія былінкі
 Перад прыходам зімній съюжы.

VI.

Вучоны бедным быў праз страты,
 Ен сам старавасіль - юнак
 Пагляды іх на съвет пракляты
 Не супадалі аніяк,
 Хоць пункт агульны быў адзін:
 Падкручваў шрубы ўсім грузін.
 Пад "яркім сонцам Джугашвілі"
 Нідзе, ніхто ня меў спакою.
 Людзкая кроў цякла ракою,
 У турмах мучылі, душылі.

VII.

"Народ адчуе цяжка страты,
 Ты дажывеш, Васіль, яшчэ,
 Як гэты вырадак вусаты
 Вар'яцкіх трэсак насячэ.
 Цароў у прыклад не бяры,
 Куды там рускія цары...
 Адчуеш сам. Спадружным часам
 Дыктатар перши у камуне
 Усіх цароў сам пераплюне
 Людзкой крывей, касцямі, мясам."

VIII.

Прыжмураў "мудры" хітра вока,
 У думках ценъ вужом паўзла,
 Там заіскрыліся глыбока
 Пачаткі будучага зла.
 Пазьней даведаліся ўсе,
 Што "родны" съмерць людзям нясе.
 Апошні дурань ведаў трохі:
 Сьвісталі многа дзіка кулі,
 Замнога вечным сном паснулі
 У муках сталінскай эпохі.

IX.

На фоне цяжкасцяй будовы
 Сацыялізму ў СССР
 Выроствалі грызьні галовы -
 Апазіцыйны недавер
 Грымеў у партыі самой
 Між плынямі съмяротны бой.
 Трацкісты песьцілі надзею...
 Па съмерці Леніна усюды
 Паднялі нос прадаўцы юды,
 Каб зьнішчыць Леніна ідэю.

X.

Ідуць зігзагамі дарогі,
 Язэпаў шлях быў не такі,
 Стаптаў ён партыю пад ногі,
 Ляглі пластом бальшавікі.
 На тых, хто духам не зъянявог,
 Глядзеў зямны вусаты бог.
 Зъявіўся шум ваенных крыкаў.
 Калі-б ня Гітлера памылка,
 Была-б вусатаму магілка,
 Дзяржаву-б Леніна прашыкаў.

XI.

Мы адстаём на чвертку веку,
 Пакінуў ззаду нас прагрэс.
 Сягоныя радасць чалавеку
 У космас ён жывым залез.
 Гагарын - наш зямляк-сусед
 Там пралажыў геройскі сълед.
 Ён адчыніў у неба дзьверы.
 Цяпер дзівіся, калі ласка,
 Сапраўднасцяй зазвязала казка,
 Няверца ў цуд людзкі паверыў.

XII.

Навіны ў хату лезуць самі,
 Яны бяз скаргаў і бяз мук.
 Наплыў, нібыта на прадвесні,
 Ляціць званчай за гукам гук.
 Гляджу на новую зару,
 Як быццам ёю і гару.
 Стаяўляю крыж жыцьцю старому,
 Магілкі мёртвых пакідаю,
 Іду да кветак, сонца, маю...
 Пяю хвалу вясне і грому.

XIII.

Хоць два бакі аднай мядалі
 Мулілі цвёрда каркі ім -
 Мужчыны разам працавалі,
 Адзін ступалі за другім.
 Было марудна, але ўсе-ж
 Дняпро мянялася на Сож.
 Паплыў цягнік па Еранскім лесе,
 Кусты зялёныя мігалі,
 За лесам беглі полем далі,
 Канцы хавалі ў "паднябесьсе".

XIV.

Рупліва час гады нам ліча,
 Яшчэ адзін няўзнак прабег,
 зъмяніў у вечнасьці аблічча
 І сам навек прapaў, як сънег.
 Вось так, разьмерна дзень за днём
 У вечнасьць коцяцца груньнём.
 Ляжыць мінуўшчына сівая,
 Добра сваім унукам зыча,
 Дзе Прыпяць Турава вялічча
 Вадою съветлай абмывае.

XV.

Рака, балоты, лес, узгоркі,
 Сівец, лаза, ды чараты,
 Асot, палын на полі горкі -
 Пэйзаж палесскай пекната.
 Як наступае новы дзень -
 Грызе жывёлу авадзень,
 Лятаюць мухі цэлым роем.
 Як зайдзе сонца, дык у лесе
 Ад камароў не абжанешся,
 Няма ратунку з непакоем.

XVI.

Ніякіх спынкаў, а адразу
 Ад Менску ім на гэты раз
 Прышлося выехаць на базу -
 Дастьледча-вопытны саўгас,
 У запаведнік рэдкіх дрэў.
 Начальнік ветліва сустрэў
 Вучоных з Менску "дармаедаў".
 Прафэсар чуў сябе як дома,
 Усё было яму знаёма,
 Яго амаль там кожны ведаў.

XVII.

Цярпеньня край, пакут і гора
 На пакрыжоўваньні дарог
 Гарэў пакутліва ўчора
 Ў вагні чужацкіх перамог.
 Няма ў нас пядзі на зямлі,
 Дзе-б кроў на ёй не пралілі.
 Хто ня глуміўся над табою?
 Мой родны край! Скажи нашто ты -
 Усходу й Захаду вароты;
 Крывёй заліта поле бою?

XVIII.

Старую паншчыну няўмольна
 Зъяніў навекі новы лад.
 Вада у Прыпяці раздольна
 Плыве, як сотні год назад.
 Ад Польшчы панскае смурод
 Кацілі хвалі з году ў год.
 Ад бедных: Янкі ці Міхала
 Заўжды ксяндзоўскае кадзіла
 У чорнай сутані хадзіла
 Апошнюю нітку выцягала.

XIX.

Варыў Пілсудзкі саладуху,
 Ды дзе знайсьці такую брыдзь?
 Панкі давалі "быдлу" духу,
 Далі папанску прыкурыць.
 Каб панавала цемра, змрок,
 На школу вешаў пан замок.
 Калі гула імша ў касьцёле,
 Гарэлі радасна "святыя";
 Такой была дэмакратыя
 Для "усходніх крэсаў"- пана воля.

XX.

Прафэсар Глебаў цяжка топча,
Пасъля махнуў да Васіля:
"Сарві расылінку тую, хлопча,
Скажу табе навіну я.
Расыліны сокам гэтай, брат,
Калісь атручаны Сакрат".
Васіль загнуў занадта крута:
"Расылін у нас такіх багата,
Адно бяды - няма Сакрата,
Дарэмна водзіцца атрута".

XXI.

Снуюць, бывала, па балоце,
Стары даўно змарыўся ўвесь,
Але ў падвоенай ахвоце
Заўсёды баяў пра Палесь.
Ён - проста лекцыю чытаў
Пра уласцівасць дзікіх траў.
Васіль дзівіўся з яго ведаў,
Яны сакрэт якісь замкнулі:
Няма расылін на зямной кулі
Такіх, якіх бы ён ня ведаў.

XXII.

Прафэсар скінуў сваю шапку,
Бо шапка - чорт яе бяры!
Схаваў туды жывую жабку
Зялённа-жоўтае скуры.
Стары, сівы расылінны маг -
Чамусь яе дамоў прыцяг.
Вада была у" шклянай пасудзе,
У воду лескі апусьцілі.
Вось гэта ім у жывым стылі
Служыць жывы баромэтр будзе.

XXIII.

Як толькі раніцай сядзела
На лесках жабка, над вадой,
Тады сказаць маглі вы съмела:
Дажджу ня будзе. А парой,
Калі сядзела на нізу,
Крапіў дождж сена і лазу.
У вока кінулася шыба,
Па целу штосьць прабегла зябка,
Наўзла наверх па шыбе жабка,
А гэта вам ня нова хіба?

XXIV.

Съвет падуладны крыку моды,
 Вякамі ўжо вядзеца так:
 Дзе сузіраюць, там заўсёды
 Кладуць на грунт адменны лак.
 Таго лак хутка падвядзе,
 Хто піша пальцам па вадзе.
 Перакапай зямлю нанова,
 Вось да чаго цябе вяду я:
 Другі ахвотна дабудуе,
 Калі ёсьць моцная аснова.

XXV.

Адзін і той-жа дух заходзіць
 Далёка ў цёмныя куты,
 Як на паўдні, так і на ўсходзе
 Сыціскае голад жываты.
 Адно вядома, што калі-б
 Ня рыба, ягады і грыб,
 Ды ня жыцьцё у цёмным лесе
 Сярод кустоў паміж балота,
 Дзе бездарожжа і макрота,
 Глынула-б голад і Палесьсе.

XXVI.

Забыў народ пра хлеб і сала.
 Я рэзкай праўдай адсяку:
 Сама прырода памагала
 На гэты раз паляшку.
 Хоць можа з голаду хто пух,
 Ды не памёр. Жывога дух
 Не заглядаў у неба дзесяці.
 Хто там чакаў на ласку Бога?
 Сам варушыў сябе самога,
 Стараўся хоць травы пад'есьці.

XXVII.

Люблю радзімы я прыроду,
 У тым закон вялікі ёсьць:
 У вечнай зымене пораў году
 Свая існуе прыгажосьць.
 Зірні, як хутка час прабег!
 За восеньню лажыцца сънег,
 Была зімой зямля адзета,
 Марозам рэкі закавала,
 Глядзіш - і сънегу ўжо нястала,
 Прыйшла вясна, а там і лета.

Спасьцярогі Леніна.

Расейскі мастак Анненков, сын ведамага народавольца, маляваў некалі ў 1921 годзе партрэт Леніна. Па съмерці Леніна, яго запрасілі ў так званы "Ленінскі Інстытут" у Маскве для азнямлення з матар'яламі для праектаваных іллюстрацыяў да кніжак аб Леніне. У гэтым Інстытуце Анненков парабіў копіі пэўных нататаў Леніна ды пазней апублікаваў іх у расейскім журнале-квартальніку "Новы Журнал".

Вось, некаторыя спасьцярогі Леніна:

1. "у рэзультате маіх абсэрвацияу-пісаў Ленін-я дайшоў да перакананья, што так зв. культурныя пласты Заходнай Эўропы і Амэрыкі ня здольныя з'ориентавацца у сучаснай сітуацыі і рэальным укладзе сілаў; пласты гэтыя трэба лічыць г л у х а н я м ы м і ды адпаведна з імі паступаць.

а) для успакаення глуханямых трэба абвесціць аб сэпарацыі нашага ураду ад Палітбюро, а галоўнае-ад Камінтэрну, прадстаўляючы іх за незалежныя арганізацыі, талераваныя на тэрыторыі СССР. Глуханямыя павераць.

б) выказаць жаданьненавязанья суадносінаў з капіталістычнымі краінамі на прынцыпе не мяшацца да нутраных спраў. Глуханямыя павераць.

2. Гаварыць пра ўду-гэта буржуйскі прэддассудак. Наадварот: Мэта апраўдывае хлусьню. Капіталістыя цэлага съвету, у пагоні за барышамі на савецкім рынку, замкнуць вочы на рэчаіснасць і такім чынам стануцца глуханямыі съляпцамі. Яны дадуць нам крэдыты, якія паслужаць нам для падтрымання камуністычных партыяў у іх краінах, а такжэ дадуць нам матар'ялы, адбудуюць нам ваенны промысел, патрэбны нам для будучых нашых атакаў, скіраваных супроты нашых пастваўшчыкоў. Інакш кажучы, будуць працаваць на собскае самагубства".

Ці-ж Ленін памыліўся?

Вал.М.

Хто пераможа?

Прачыць аб тым ці іншым канцу бальшавіцкага ці Заходняга блёкаў, зразумела, цяжка, аднак, аў'ектыўны анализ укладу сучасных рэальных сілаў можа памагчы нам даць адказ на паставленая пытанье.

Усе перахвалкі камуністычных лідараў аў нямінучай перамозе бальшавізму бязумоўна ня маюць рэальнае падставы. А перахвалкі Хрущова трэба аднесці да катэгорыі звычайнае пустое ды безадказнае балбатні дэмагога, які бяскрытычна паўтарае зазубрания ім сказы з кароткага курсу ВКПБ. Свае перахвалкі Хрущоў абясноўвае на працтвах Маркса і Леніна. Аб цане працтваў Маркса некалі вельмі добра сказаў ведамы Чэшскі публіцыст Фэрдинанд Перутка. Той - казаў Перутка - хто цяпер паўтарае даслоўна працтвы Маркса адносна няўхільнага крушэння капіталізму, чакае

крушэнъня таго, што ўжо болей ня існуе. І зусім слушна, бо тое, што некалі К.Маркс называў разьвітым капіталізмам, у шмат якіх адносінах быў толькі прымітыўным капіталізмам. А калі гэты капіталізм разьвіўся, дык ён стаўся зусім не такім, якім апісваў яго Маркс.

Абасноўваць свае оптымістычныя прароцтвы на сучаснай колькасці сяброў камуністычных партыяў-таксама нерэальна. Хрущоў налічвае такіх сяброў аж 42 мільёны, але при гэтым падрахунку ён забыўся сказаць, што 38 мільёнаў з гэтых 42-х прыпадаюць на Савецкі Саюз і Камуністычны Кітай. Такім чынам на рэшту съвету прыпадае толькі 4 мільёны з якіх амаль палавіна прыпадае на Інданезію-самую адсталую краіну съвету. Да ўсяго гэтага трэба 'шчэ дадаць, што лік сяброў компартыі у ва ўсіх гэтых краінах стала паніжаецца. Так, напрыклад, некалі ў Амерыканскай Камуністычнай партыі было болей чымсь 85 тысяч сяброў, а цяпер іх толькі каля 10 тыс. У Францыі некалі налічвалася болей як 700 тысяч, а цяпер іх меней 250 тыс. Італьянскі камсамол за апошнія 5 год страціў болей 40% сваіх сяброў. І так у кожнай краіне. Наагул, сама ідэя Ленінскага камунізму-гэта шкодная ілюзія, адкіненая ўжо даўно рабочымі ўсіх высокапрамысловых краінаў. Гаварыць аб перамозе камунізму ў той час як амаль усе краіны х камуністычным ладам сёньня змушаны купляць сабе хлеб на "гнілом" капіталістычным Захадзе, можа толькі Хрущоў, які толькі 'шчэ нядаўна пераганяў Амерыку, а сёньня просіць тую-ж Амерыку прадаць яму пшаніцу.

Зразумелая рэч, што калі свабодныя краіны, як Англія, Канада, Аўстралія, Спалучаныя Штаты Амерыкі ды Захадняя Нямеччына будуць і надалей дапамагаць Савецкаму Саюзу і Камуністичнаму Кіту ня толькі сваім хлебам, але й рознаекімі машынамі, дык споўніцца прароцтва Леніна, што гэтыя "глуханямыя съляпцы" будуць працаваць на собскае самагубства. А.Р.К.

Праўда ці чарговая "ліпа"?

Апошнімі часамі так Савецкія, як і Захаднія палітыкі забілі трывогу на тэму хлеба. Савецкія газеты бьюць трывогу з тэй прычинні, што хлеб "разбазарваецца", што цэлымі тонны хлеба скормліваюцца съвіньнямі ў той час, як Савецкаму Саюзу пагражае няхватка хлеба для насельніцтва і г.д. Захаднія-ж палітыкі ломяць сабе галаву аб тым, як рэагаваць на зварот Савецкага Ураду прадаць яму вялікую колькасць пшаніцы. І тут паўстае цяжкая проблема: ці істотна Савецкі Саюз адчувае няхватку хлеба для працармленія свайго насельніцтва, ці гэта чарговая хітрая палітыка бальшавіцкіх заправілаў? Выясняніць праўду вельмі цяжка, бо-ж і адзін бок гэтае мэдалі і другі зусім магчымы. Мінулыя гады паказалі нам да чаго можа давесці камуністычная гаспадарка. Нават пры вялікіх ураджаях бальшаві-

кі умудраюцца значную яго частку згнаіць на пню, або у кучах на полі, ці пад адкрытым небам на чыгуначных станцыях. Алё ня выключана і другая камбінацыя-проста зрабіць запас для нейкай уплянавай акцыі супроць "гнілога" Захаду, якога Хрушчоў зъбіраецца угробіць, або проста пера-прадаць гэты хлеб з вялікімі эканамічнымі ці палітычнымі барышамі сваім таварышам на Кубе ці то Паўночнай Карэі, або нават камуністычнаму Кітаю, з якім апошнім часам Савецкі Саюз узаемна абліваецца самымі бруднымі памыямі. Ад прафэсіянальных хлусоў, якімі зъяўляюцца бальшавікі, усяго можна спадзявацца. Ці-ж не запэўняў Грамыка Урад Спалучаных Штатаў Амерыкі, што на кубе няма ядзернай зброі ды розных далёкасіжных ракетаў? А праз пару дзён сам Хрушчоў змушаны быў прызнацца, што там ёсьць адно і другое. Разважаньні-ж Амерыканскіх гандлёвых колаў аб tym, што пшаніца не зъяўляецца "ваенна-стратэгічным" матар'ялем-больш чымсь наіўны. Якраз пшаніца, з якое выпякаецца хлеб ды бяз якога ня зможа ваяваць ніводзін салдат-ёсьць найбольш важным, калі не галоўным, ваенна-стратэгічным матар'ялем.

Такое упрашчанье справы ёсьць самаабманам ды пэўнага роду казуістыкай. Ці-ж США не прадала Заходній Нямеччыне 19 мільёнаў бушлей пшаніцы? Ці урад США дагэтуль 'шчэ ня ведае, што немцы перамалолі гэтую пшаніцу ды гатоваю мукою скіравалі проста у Камуністычны Кітай? Аб гэтым хіба ведаюць усе амэрыканцы з артыкулу Амерыканскага сэнатара з Нью Ерка Кэннэта Б.Кітінга, апублікованага ў кастрычнікавай кніжцы "Рідэр Дайджэст".

Паўстае, такім чынам, зусім лёгічнае пытаньне: пашто уводзіць розныя "эмбарго" ды абцяжваць сваё насельніцтва рознымі налогамі на абарону? ці не таньней бы каштавала шчыра скапітуляваць перад бальшавікамі, увёўши і ў сваіх краінах камуністычны лад на манер Хрущова ці Мао-дзэ-дунга? Тады напэўна запанаваў бы трывалы мір на съвеце і нікому ня трэба было-б выкідваць мільярды даляраў на узбраеніе. Як бы пачуваліся тады гандляры пшаніцу ды машынамі з Англіі, Канады, Аўстраліі, США ды Федэральнай Нямецкай Рэспублікі- я аб гэтым ім гаварыць ня зъбіраюся. Урэшце яны ведаюць гэта хіба лепей за мяне.

На заканчэніе хачу толькі падкрэсліць, што кабеты лепш арентуюцца у рэальнай палітыцы чым мужчыны і ці ня варта было-б падумаць над зъменаю сёньня існующай традыцыі. Мела рацию Мадам Пандіт з Індыі, калі галасавала за прыймо Чырвонага Кітаю у А.А.Нацыяў, бо-ж чым горшы Мао ад Хрущова? Яшчэ лепш сказала мадам Нью з Паўднёвага Ветнаму, што яна уважае Мао меней небяспечным чымсь Хрущова, які налажыў на сябе маску "міратворца".

Савецка-Кітайская хатняя спрэчка.

Уканцы верасьня г.г. у аднай камісіі Амэрыканскага Сэнату быу дапрошаны адзін з Амэрыканскіх гангстераў па прозвішчу Джозэф Валакі. Гэты забойца, пасля яго арышту паліцыяй, ня толькі признаўся ў папоўненым ім праступленьні, але й згадзіўся даць іфармацыю аб тайной амэрыканскай крымінальнай арганізацыі пад назовам "Коза Ностра". Даючи свае інфармаціі у камісіі сэнату, Валакі выявіў прозвішча галоўнага "боса" гэтай арганізацыі, які называецца Віто Джіновізі. Ды які мае ў сваім распраджэньні каля 500 галаварэзаў такіх як Валакі, якія выканаюць кожны ягоны загад. Цяпер, што праўда, гэты крымінальны гэршт сядзіць таксама у турме, але і адтуль ён выдае свае загады сваім спадружным. І ніводзін сябра гэтага банды-паводле слоў Валакі не асьмеліца ня выканаць загаду свайго "боса".

Як відаць з паказаньняў гэтага гангстэра у іх арганізацыі пануе вельмі строгая дысцыпліна. За непаслухманасць пагражае кара съмерці, якую й выконваюць гэтыя бандыты нават на сваі сяброх.

Вышэй паданы уступ здавалася-б нічога супольнага ня мае з парушанай тэмай, але гэта ня так, бо-ж у вышпамяне-най праступнай арганізацыі пануе такая самая дысцыпліна, якая існуе у ва ўсіх камуністычных партнях-такіх-жа праступных, толькі лягальных, якія у некаторых краінах маюць у сваіх руках поўную дзяржаўнае улады.

Паўсталы канфлікт паміж Москвою і Пэкінам я залічваю да хатнай спрэчкі, якая можа быць зусім нечакана зълік-відавана самым прыязным спосабам. Дарма, што сёньня Хрущоў павадзіўся з Мао, але-ж абодвы яны маюць адну й ту самую мэту-угробіцу увесе некамуністычны съвет за ўсялякую цану. Ніякай ідэолёгічнай разьбежнасці паміж гэтымі "брацкімі" камуністычнымі партнямі фактычна ня існуе. Зусім іншую акцыю мы наглядалі некалі у сварцы Сталіна з Тіто. Ды гэта наглядалася нават і нядаўна, калі Москва называла Тіто шалёнім сабакаю. А цяпер-як бачым-той жа Хрущоў цалуеца з гэтаю шалёнай сабакаю! Сёньняшняя спрэчка Масквы з Пэкінам носіць зусім іншы харектар, хоць часамі яна па тону выглядае вульгарна. Але-ж да вульгарызмаў ня прывыкаць стаць бальшавікам!

Усе оптымістычныя прароцтвы так званых "спэцаў" ад камунізму ня маюць ніякае реальнае падставы. Шмат хто з іх прарочыў нават хуткі саюз Хрущова з Захадам для барацьбы супроць Камуністычнага Кітая... Тыя самыя "спэцы" некалі з энтузіязмам віталі так зв. коллектыўнае кіраўніцтва, іншыя пісалі аб нейкай рэвалюцыі у ЦК КППС супроць Хрущова пасля ягонай капітуляцыі у Кубінскім пытаньні.

Аднак, ніводнае з гэтих прароцтваў ня споўнілася, і хто

можа сёньня прадбачыць у якім кірунку пойдзе палітыка Мао ці Хрущова, калі мы нічагусенькі на ведаем аб тым, што адбываецца за кулісамі камуністычных партыяў.

Толькі тады можна будзе гаварыць аб паважных ідэолёгічных разъбежнасцях паміж Москвой і Пэкінам, калі адзін з гэтых галаварэзаў перастане быць камуністым ды высыпле на стол усе злачыны другога, як гэта зрабіў успомнены мною на пачатку гэтага артыкулу гангстэр Валакі. Калі б істотна паміж гэтымі гангстэрамі паважна заіснаваў ідэолёгічны разброд, дык ужо напэўна нехта угробіў бы другога, маючи для выкананья гэтага злачыну не 500, а мільёны спадручных ды ўсе сродствы ў дзяржаўным масштабе.

А.Корбут.

Ул.Клішэвіч.

Конь.

Сам худы, змардавана-санлівы,
Цяжка кроцыш з нагі на нагу.
Сьніш ты часта зялённая нівы,
Веснавую касьбу мурагу.

На каменным і брудным бруку,
Выбіваючы іскраў вагні
Надаела табе праз муку
Пад дажджом і пад съпёкаю гніць.

Я вітаю цябе, вітаю.
У вачох тваіх бачу съяззу.
Я таксама няшчасцце глытаю,
Непамерны цяжар свой вязу.

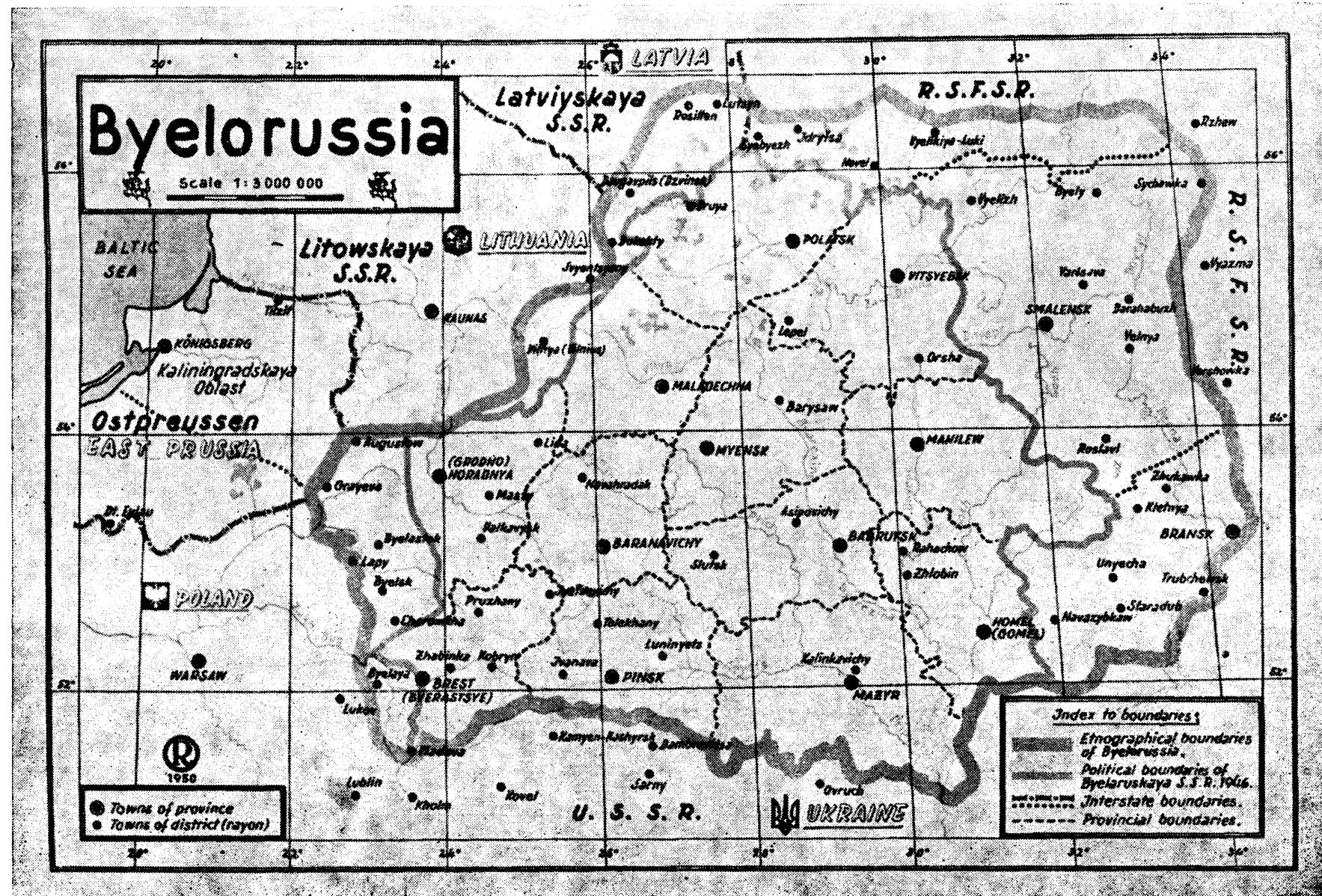
Толькі доля мая другая,
Хоць аднолькава цяжка нам,
Гаспадар цябе ў воз запрагае
Ну, а я у хамут лезу сам.

16.5.1948.

АД РЭДАКЦЫІ:

Гэтым Галоўная Управа ХАБР ветліва паведамляе усіх сваі сяброў і падпісчыкаў, што пачынаючы ад Новага 1964 году, "АБ'ЕДНАНЬНЕ" будзе выходзіць не як месячнік, а як квартальнік-чатыры разы ў год: у студзені, сакавіку, чэрвені і кастрычніку.

Рэдагуе Галоўная Управа ХАБР у Лондане.

UNITED CHRISTIAN BYELORUSSIAN WORKERS IN GREAT BRITAIN
57, Cathnor Road, London, W. 12. Tel.: SHE-8440